

Krátka úvaha o Ježišovej láske od François-Marie L  thel OCD. Odpor  чам. Naozaj veľmi siln  ...

Ježiš, milujem   a - Kristocentrick   láska.

Prúd', Duchu Sv  t  y, zap  l' v mojom srdci oheň tvojej Lásky, prúd' na pomoc mojej slabosti, aby som sa mohol stále modliť ako treba.    Pane Ježišu Kriste, Syn živého Boha, ty vieš, že   a milujem, ale zmiluj sa nado mnou hriešnym.    V tvojom srdci,    Ježišu, sa odv   im vždy povedať: "Abba, Otc  e".    V tvojom srdci,    Mária, a v srdci Cirkvi, sa odv   im vždy povedať: "Ježišu, milujem   a, m  j Pán a m  j Boh; Ježišu, milujem   a, m  j Spasitel' a m  j   en  ch; Ježišu, milujem   a, môj Brat a m  j Syn."    Ježišu, keď   a milujem celým srdcom, milujem môjho bl  znehu kvôli tvojej láske, a prosím   a za spásu všetkých l  d  .    Ježišu, moje všetko, moja jedin   Láska, daj, aby som   a miloval(a) stále v    mi a aby som sa pričinil, žeby   a in   milovali.

T  to krátka modlitba je akoby "manifestom", malou synt  zou duchovn  ho života, s odvolaním sa na Evanjelium a na učenie svätých (Otcov, u  itelov a mystikov). Opakovaný výrok: Ježišu, milujem   a, je kristocentrick   výraz lásky [1], najv    ia z troch "teologických čností" (sv. Tomáš). Je akoby ustavičným dýchaním svätých, úderom ich srdca. Tak p  i  e bl. Dina B  langer: "Mojou jedinou starost  ou je hľadieť na neho a hovoriť mu bez prestania: Ježišu, milujem   a, milujem   a, milujem   a!"

1) **“Ty vieš, že Ťa milujem, ale zmiluj sa nado mnou hriešnikom”**: **“milujúca odvaha”** spojená **“s pokornou modlitbou”**

V posledných riadkoch svojej Autobiografie sv. Terézia z Lisieux vyjadruje svoj najcharakteristickejší evanjeliový postoj: *„...opakujem plnú dôvery pokornú modlitbu mýtnika, ale hlavne napodobňujem správanie Magdalény, jej šokujúca alebo skôr jej milujúca odvaha, ktorá si podmaňuje Ježišovo srdce, zvádza moje srdce. Áno, cítim to, aj keby som mala na svedomí všetky hriechy, ktoré možno spáchať, išla by som sa so srdcom zlomeným pokáním vrhnúť do Ježišovho náručia, pretože viem, ako miluje mánotratného syna, ktorý sa k nemu vráti. Nie preto sa odvažujem povstať pred ním s dôverou a láskou, že Pán ma predišiel vo svojom milosrdenstve a uchránil tak moju dušu od ťažkého hriechu.“*

Takisto pod obrázok, na ktorom bola Magdaléna objímajúca nohy Ukrižovaného Ježiša, Terézia odpísala slová Evanjelia, ktoré najlepšie vyjadrujú „milujúcu odvahu“:

„Ježišu, ty vieš, že Ťa milujem.“

(Jn 21, 15) Je to odpoveď, ktorú trikrát žiadal Vzkriesený Ježiš od Petra, aby tak napravil svoje trojnásobné zapretie. Tú istú milujúcu odvahu, ktorú Magdaléna (stotožnená s hriešnicou z Lk 7, 36-50) vyjadruje gestami bez slov, Peter vyjadruje týmto: „milujem Ťa“. K týmto slovám Terézia hneď pridávala pokornú modlitbu mýtnika: „zmiluj sa nado mnou hriešnym“ (Lk 18, 13). Tak je dôvera neoddeliteľná od Lásky, „dôvera privádza k láske“, podľa tejto svätej, ktorá volá hriešnika k samotnej milujúcej dôvere, ktorá „sa vždy hádže do Ježišovho náručia“, teda odvažuje sa vždy povedať: „Ježišu, milujem Ťa“.

2) **„Abba, Otče.“ Trojičný kristocentrizmus.**

Terézia ukazuje aj trojičný charakter tohto «Ježišu, milujem Ťa», keď píše: *„Ó, ty to vieš, božský Ježišu, milujem Ťa / Duch Lásky ma rozpaľuje svojím ohňom. / Keď Ťa milujem, priťahujem Otca.“*

(Žiť z lásky) Tým, že Terézia opakuje slová «Ježišu, milujem Ťa», vyjadruje svoje spoločenstvo s celou Trojicou. Je to totiž Duch Svätý, čo nás dôverne zjednocuje s Ježišom v Láске Otca, aby nás urobil schopnými povedať skrze neho, s ním a v ňom: „Abba, Otče.“ (porov. Gal 4, 6) A

tak ako nikto nemôže urobiť základný úkon viery tým, že povie: „Ježiš je Pán“ bez Ducha Svätého (porov. 1Kor 12, 3), tak nikto nemôže urobiť základný úkon lásky tým, že povie: «Ježišu, milujem Ťa» bez toho, žeby bol „rozpálený“ ohňom „Ducha Lásky“, Spoločenstvom lásky, vzájomnou Láskou (porov. sv. Augustín). Treba sa teda opierať len o Ducha Svätého, a v žiadnom prípade o naše sily alebo pocity, aby sme sa odvážili povedať «Ježišu, milujem Ťa». Skutočne, tento úkon kristocentrickej lásky nemá v sebe nič sentimentálne, ale je to v pravom zmysle „nevýslovný vzdych“ Ducha, ktorý v modlitbe ustavične prichádza „na pomoc našej slabosti“ a robí nás schopnými „modliť sa ako treba“ (porov. Rim 8, 26). Je to on, Duch Svätý, ktorý nás uschopňuje milovať Ježiša v každej okolnosti a milovať stále nášho blížneho až tak, že mu odpustíme všetko „z lásky k Ježišovi“ (sv. Mária Goretti).

3) „Ako veľmi Ježiš túži byť milovaný“: jeho „smäd“ po našej láske.

V tomto svetle trojičného kristocentrizmu Terézia vysvetľuje zmysel jej „obetovania sa ako zápalná obeť Milosrdnej Lásky“ (v roku 1895): „Tento rok, 9. júna, na sviatok Najsv. Trojice, som dostala milosť pochopiť väčšmi ako kedykoľvek predtým, ako veľmi Ježiš túži byť milovaný“ (Rukopis A, koniec). Totiž Ježiš, ktorý dáva Lásku, tiež Lásku žiada. On sám, čo dá hojne živej vody Ducha Lásky tomu, čo má po nej smäd, vyjadruje aj svoj vlastný smäd a žiada si piť (porov. Jn 4, 7; 7, 37; 19, 28, 34). Ježišova „veľká túžba“ (porov. Lk 22, 15), „nekonečná túžba“ (sv. Katarína Sienská) je jeho „túžba po Láске“. Tak Terézia, aby odpovedala na tento Ježišov smäd, chce „ho vždy väčšmi milovať a spôsobiť, aby ho iní milovali“, a takisto sv. Gemma Galgani si žiada rásť stále v jeho Láске a milovať ho stále väčšmi. Terézia píše: „Ježiš, tak veľmi by som ho chcela milovať! Väčšmi ako bol kedy milovaný!“ (LT 74) Gemma hovorí: „Nechcem, aby ma niekto predbehol v láske k Ježišovi.“ (E. 120). Toto je zmysel žiadosti: „Daj, aby som Ťa milovala stále väčšmi a aby som sa pričínala, žeby Ťa iní milovali.“ Podľa sv. Tomáša totiž „láska môže stále rásť, až do nekonečna; niet hranice pre jej rast, pretože je to určitá účasť na nekonečnej Láске, ktorou je Duch Svätý“ (II-II, q. 4, art. 4 a 7).

V Evanjeliu najjasnejším a najvýslovnejším textom o tomto je ešte dialóg Vzkrieseného Ježiša s Petrom (Jn 21, 15-19). Je to dialóg lásky, v ktorom Ježiš žiada lásku a dáva lásku. Tri razy dáva Ježiš túto otázku: „miluješ ma?“ a zároveň žiada a dáva trojnásobnú odpoveď: „ty vieš, že Ťa milujem“. Sám Ježiš podnecuje Petra k pravej odpovedi svojím Duchom lásky. Práve teraz Duch Svätý «prichádza na pomoc slabosti» Petra, slabosti, ktorú krátko predtým zakúsil

vo svojom trojnásobnom zapretí. Ježiš sa najprv v dialógu viery (Mt 16, 13-20) opýtal učeníkov: „A za koho ma pokladáte vy?“ Vyvolal tak a podnietil Petrovu odpoveď v jeho úkone viery: „Ty si Kristus, Syn živého Boha.“ Chcel som dať tieto slová na ich miesto a rešpektovať tak poriadok dvoch dialógov Evanjelia: dialóg viery a dialóg lásky. A tak ako milujúca odvaha predpokladá pokornú modlitbu, tak aj trojnásobné vyznanie lásky predpokladá jediné vyznanie viery. Ale ak viera predchádza lásku, láska je väčšia ako viera a nádej: „väčšia je láska“, hovorí sv. Pavol (1Kor 13, 13). Sv. Tomáš zvlášť premyslel túto prvoradosť lásky, «matky, koreňa a formy všetkých čností» (I-II, q. 62, art. 2): už v tomto živote môžeme milovať bezprostredne, celkom a bezhranične (II-II, q. 27, art. 4, 5 a 6) toho, ktorého spoznáme dokonale až v inom živote, keď nejasná viera prenechá miesto jasnému videniu. V tomto zmysle napísal Peter kresťanom o Ježišovi: „Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli.“ (1Pt 1, 8) V celých dejinách Cirkvi svätí skvele dokazujú tieto slová a ukazujú, že táto „plná láska“ je možná už v tomto živote, kým „plné poznanie“, ktoré spočíva v blaženom videní, je ponechané pre druhý život. Už sme neobmedzení v láske. Ale veľkým paradoxom, ktorý osvietili Terézia z Lisieux, František a Klára z Assisi, je, že túto „plnú lásku“ k Ježišovi je možné žiť tu na zemi iba v najkrajnejšej malosti a chudobe (porov. II/D).

Je teda veľmi dôležité pamätať na to, že Ježiš od nás žiada nielen vieru a nádej, ale ešte väčšmi lásku. Isteže musím povedať Ježišovi: «viem, že ma miluješ» a vyjadriť tak svoju vieru v jeho lásku ku mne, pretože „žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miloval a dal seba samého za mňa“ (Gal 2, 20). Svätí prijali tieto slová so všetkým ich realizmom a všetci vyjadrili rovnakú istotu o tom, že Ježiš ich osobne miloval vo svojom utrpení, keď „dával seba samého“ a rovnako aj vo všetkých chvíľach jeho života. Tak Terézia hovorí malému Ježiškovi: „myslel si na mňa“; a Ježišovi v Getsemanskej záhrade: „videl si ma“ (PN 24). Tieto výroky nachádzajú najlepšie potvrdenie v teológii sv. Tomáša: od svojho počatia mal v hĺbke svojej duše videnie Boha a tak stále videl Otca, videl seba samého ako Syna a videl všetkých ľudí a každého zvlášť ako Spasiteľa človeka. Treba však dodať, že tento základný úkon viery v jeho lásku ku mne nestačí, ale musí byť doplnený úkonom lásky, pretože Ježiš sa ma ustavične pýta ako Petra: «miluješ ma?» a očakáva a podnecuje vždy tu istú odpoveď: «ty vieš, že ťa milujem». Tak jednoduchá modlitba: «Ježišu, ja viem, že ma miluješ; Ježišu, ty vieš, že ťa milujem» vyjadruje najhlbší dynamický vzťah medzi vierou a láskou. Bl. Dina to úžasne vyjadrila, keď pridružila k milosrdenstvu aj nádej: „Ježišu ... ja viem, ja verím, že ma miluješ, a ty, ty vieš dobre, že ťa milujem a že ťa chcem milovať najsilnejšou a najčistejšou láskou. Ty si miloval Máriu Magdalénu a viem teda, že sa zmiluješ aj nado mnou. Milujem ťa a odovzdávam sa ti: hľa, to je moje šťastie a môj pokoj.“

Tento dialóg lásky, ktorý je srdcom teológie svätých, má byť aj srdcom života každého kresťana povolaného k svätosti (II vat. koncil). Podľa Terézie je Láska totiž základným

prostriedkom obrátenia, ospravedlnenia a dokonalosti. Najväčším pokušením v duchovnom živote je myslieť si, že nemilujeme Ježiša a že nie sme ani schopní milovať ho; no je možné, ba je nevyhnutné prekonať toto pokušenie jednoduchým úkonom lásky: «Ježišu, milujem ťa», oprieť sa jedine o Ducha Svätého a uchýliť sa v Srdci Márie, Matky Ježišovej a našej Matky.

4) „V tvojom Srdci, ó Mária.“

Toto je aspekt, ktorý najväčšmi prehĺbil sv. Ľudovít Mária Grignion z Montfortu (O pravej úcte, Tajomstvo Márie) vo veľkej kristocentrickej perspektíve kardinála De Bérulle a „Francúzskej školy“. Máriino Panenské a Materské Srdce, ktoré milovalo Ježiša väčšmi ako všetci ostatní, je otvorené všetkým. Každý pokrstený sa teda môže úplne odovzdať Máriinmu materstvu a tak „dýchať“ ustavične spolu s ňou lásku k Ježišovi v Duchu Svätom a rásť v tejto láske. Je to úžasný spôsob ako „žiť z lásky“, je to „malá cesta“ svätosti, prístupná všetkým, zhodná s tou, ktorú učila sv. Terézia; je to jedna a tá istá „cesta dôvery a lásky“. V učení týchto dvoch svätých nachádzame rovnaké zdôrazňovanie lásky ako úplného sebadarovania Milovanému: „Milovať znamená dať všetko a dať seba samého.“ (Terézia) Tak slová «Ježišu, milujem ťa» sú zhodné so slovami «Totus tuus» (Ľudovít Mária): «Milujem ťa» znamená «celý sa ti dávam, som celý tvoj». Úplnosť a radikálnosť tohto darovania sú symbolicky vyjadrené ako «zápalná obeta milosrdnej lásky» (Terézia) a ako «otroctvo lásky» (Ľudovít Mária). Ide teda o to, aby Ježišova Láska pokrsteného úplne «strávila» a «vlastnila». Ale «zamilovaná duša», ktorá žije takéto sebadarovanie zakusuje zároveň to, že plne prijíma Boží Dar tak, že sa odvažuje povedať: „...Matka Božia a všetko je pre mňa; sám Boh je môj a pre mňa, pretože Kristus je môj a celý pre mňa.“ (sv. Ján z Kríža: Modlitba zamilovanej duše) K «totus tuus» (som celý tvoj) totiž zodpovedá nevyhnutne «totus meus» (si celý môj). V tomto zmysle píše Terézia: „Srdce môjho Ženícha mi celé patrí tak, ako moje srdce patrí celé jemu.“ (LT 122) A ešte ďalej: „moje srdce je tvojím ... tvoje srdce je mojím“ (PN 24). Ježišova láska protichodne je neoddeliteľne darujúca a vlastnícka, pretože v sebe spája zároveň sebadarovanie a túžbu po druhom, úplné sebadarovanie Milovanému a vášnivá túžba po Milovanom. Je to veľká téma Erosu obsiahnutého v Agapé podľa Dionýza Areopagytu a gréckych Otcov: v Ježišovi sa Boh zjavuje naozaj ako „blázon z lásky k svojmu stvoreniu“ (porov. sv. Katarína Sienská), ktorý zo svojho stvorenia robí blázna z lásky k Bohu, „zamilovaného do jeho krásy“ (Múd 8, 2). „Ježiš, tento blázon z lásky urobil zo mňa blázna.“ (sv. Terézia de los Andes)

5) Symbolické vyjadrenie lásky ako manželskej, otcovskej a materskej, synovskej a

bratskej lásky.

V láske je naozaj celé naše srdce, ktoré objíma celé tajomstvo Ježiša a v ňom celé božstvo a celé človečenstvo. A je to to, čo vyjadrujú nasledovné kristologické označenia. Tak Tomáš nazýva Ježiša „môj Pán a môj Boh“ (Jn 20, 28). A Ježiš, jediný Syn Otca ako Boh a jediný Syn Márie ako človek, zjavuje sám seba ako „Ženícha“ (porov. Mt 9, 15) a hovorí taktiež: „Kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach, ten mi je bratom, sestrou a matkou“ (Mt 12, 49). Terézia úplne verná Evanjeliu hovorí Otcovi: „Milovali ste ma [2] až do tej miery, že ste mi dali vášho jediného Syna, aby bol mojím Spasiteľom a Ženíchom.“ (Obetovanie sa milosrdnej láske) Avšak najúžasnejším spôsobom tento evanjeliový údaj zhrnul sv. František z Assisi vo svojom Liste ku všetkým veriacim (mužom a ženám, manželom i zasväteným): „Všetci tí, čo milujú Pána celým srdcom, celou dušou a myslou, celou silou a milujú svojich blížnych ako seba samých ... a prijímajú telo a krv nášho Pána Ježiša Krista, a prinášajú ovocie hodné pokánia. Ó, akí blažení a požehnaní sú, keď to robia a zotrávajú v tom; pretože bude na nich spočívať Duch Pána, a urobí si u nich svoje obydlie a príbytok; a sú synmi Otca nebeského, ktorého skutky činia; a sú manželmi, bratmi a matkami nášho Pána Ježiša Krista. Sme manželmi, keď sa v Duchu Svätom verná duša snúbi s naším Pánom Ježišom Kristom. Sme jeho bratmi, keď plníme vôľu nášho Otca, ktorý je na nebesiach. Sme matkami, keď ho nosíme v srdci a v našom tele prostredníctvom božskej lásky a čistého a úprimného svedomia, a privádzame ho na svet prostredníctvom svätej činnosti, ktorá musí iným zasvietiť ako príklad. Ó, ako veľmi slávne, sväté, veľké je mať v nebi takého Otca! Ó, aké sväté, aké drahé, milé, pokorné, upokojujúce, sladké, milovaniahodné a túžobné nad všetko je mať takého brata a takého syna, Pána nášho Ježiša Krista.“ A tak každý veriaci jednoducho preto, že žije v láske, môže Ježiša naozaj volať nielen «môj Pán, môj Boh a môj Spasiteľ», ale aj «môj Ženích, môj Brat a môj Syn». Láska ako jediná láska k Pánovi a k blížnemu naozaj naplní ľudské srdce vo všetkých jeho rozmeroch, takže rozozvučí jeho najhlbšie «struny»: veď táto láska neoddeliteľne synovská, manželská, otcovská, materská a bratská. Kým manželská láska je vyhradená výlučne len osobe Ženícha, synovská, otcovská, materská a bratská Láska sa rozširuje na iné osoby. Najvyššie vyjadrenie tohoto všetkého sa nachádza v ženskom srdci zasvätenom Ježišovi v panenstve, ako možno vidieť, keď dáme do súvisu slová sv. Kláry a slová sv. Kataríny. Klára vyjadruje plnosť lásky k Ježišovi, keď preberie Františkove slová v ženskom rode. Píše Anežke Českej: „ste nevestou a matkou a sestrou môjho Pána Ježiša Krista“ (L1). Katarína vyjadruje plnosť lásky k blížnemu, keď nazýva jedného kňaza: „drahý otec a brat a synček v Ježišovi Kristovi“ (L225). Materskú a manželskú lásku k Ježišovi treba chápať samozrejme v súvislosti s Máriou a s Cirkvou. Ide totiž o vzájomnú Lásku medzi Synom a Matkou, medzi Ženíchom a Nevestou, s touto hlbokou spätosťou medzi Matkou a Cirkvou (II. Vatikánsky koncil). Ježišovou Matkou je očividne Mária, ale jej materstvo sa rozširuje na celú Cirkev, takže celá Cirkev sa s ňou a cez ňu stáva Matkou Ježiša a údov jeho Tela. Ježišovou Nevestou je celá Cirkev, ale toto tajomstvo sa sústreďuje v každej osobe, ktorá žije „v srdci Cirkvi“ a kráča ku svätosti. Duch Svätý urobil z Márie Ježišovu Matku a z Cirkvi Ježišovu Nevestu; On ustavične v láske robí z každej osoby Ježišovu Matku (s Máriou a v Márii) a Ježišovu Nevestu (v Cirkvi a cez Cirkev). Svätí znovu dokazujú jeden z najhlbších paradoxov

Krátka úvaha o Ježišovej láske

Napísal Administrator
Piatok, 12 December 2008 12:30

Ježišovej lásky, ktorá je zároveň najvšeobecnejšou a najosobnejšou láskou. Samotné spoločenstvo s Ježišom v láske sa žije v dôvernosti ustavičného „od srdca k srdcu“ (Terézia) a v otvorenosti celému ľudstvu, pretože Ježiš miloval všetkých ľudí a dal svoj život za spásu všetkých a každého jedného zvlášť, akoby bol jediným. A tak láska k blížnemu sa vyjadruje hlavne v slovách: „Prosím Ťa za spásu všetkých ľudí.“

Preklad z taliančiny: © PhLic. Juraj Vittek

Poznámky:

1) *Myslí sa tu na lásku v zmysle «caritas», «avgaph».*

2) *Vo Francúzsku sa Bohu a svätým vykalo.*